

MUREN

- en film fra Berlin

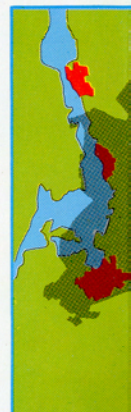
og manuskript: Carl Otto Petersen. Konsulenter: Finn Løkkegaard og Uwe Taubert. Fotograf: Jeppe Jeppesen.
Produktion: Nordisk Film TV for Undervisningsministeriet og Statens Filmcentral. Udlejning: Statens Filmcentral.

Historisk oversigt

- 1237** Byerne Cölln og Berlin ved floden Spree (i dag Østberlin) nævnes for første gang i et dokument.
- 1871** Berlin bliver det Tyske Riges hovedstad.
- 1933** Nationalsocialisterne – nazisterne – tager magten i Tyskland.
- 1944** USA, Storbritannien og Sovjetunionen beslutter på en konference i London, at Tyskland efter krigen skal deles i besættelseszoner. Senere får Frankrig en del af de to vestlige magters områder. Hovedstaden Berlin skal som et særligt område midt i den sovjetiske zone deles i 4 sektorer.
- 1945** Den Røde Armé erobrer Berlin 28.4.-2.5. Den 7/8.5 kapitulerer Tyskland betingelsesløst. Topmødet mellem de fire magter i Potsdam beslutter Tysklands deling og afmilitarisering. En fælles kommandantur i Berlin overtager forvaltningen af de besatte områder den 11.7.
- 1948** Sovjetunionen forlader den allierede kommandantur den 20.3. og blokerer efter uenighed om valutareformer i øst og vest den 24.6. alle trafikveje til de tre vestsektorer. Vestmagterne etablerer en luftbro til Vestberlin og flyver fra den 26.6.48 til den 12.5.49 i alt 1,7 mio. tons kul, fødevarer og andre forsyninger til byen. Berlins fælles byparlament opløses den 6.9.48.
- 1949** Forbundsrepublikken Tyskland (BRD) grundlægges den 23.5. Den Tyske Demokratiske Republik (DDR) grundlægges den 7.10. Berlinererne er ikke valgberettigede til Forbundsdagen i Bonn (BRD) eller til Folketammeret i DDR.
- 1953** Sovjetiske kampvogne nedkæmper folkeopstanden i Østberlin.
- 1958** Sovjetunionen opfordrer den 27.11. de tre vestmagter til at forlade byen. En række møder mellem de fire i årene 1959 til 1961 ender uden resultat.
- 1961** Natten til den 13.8. påbegyndes bygningen af en mur gennem Berlin.
- 1963** Den første passerseddel-aftale gør det muligt for Vestberlinerne at besøge deres pårørende i DDR til jul.
- 1964** Folkepensionister fra DDR må besøge familien i vest på én årlig rejse (højest 4 uger).
- 1971** Firemagtsaftalen om Berlin underskrives den 3.9. Den beskriver de fire magters ansvar og rettigheder. Sovjetunionen garanterer adgangsvejene til Berlin og anerkender Vestberlins tilknytning til BRD: Vestberlin må ikke regeres af Forbundsrepublikken, som repræsenterer Vestberlin i udlandet. Vestberlinerne kan besøge deres familie i DDR 30 dage årligt (siden 1984: 45 dage).
- 1972** Grundtraktaten mellem DDR og BRD fører til Forbundsrepublikkens faktiske anerkendelse af DDR og til DDR's accept af, at BRD repræsenterer Vestberlin overfor 3. lande.
- 1978** De to lande indgår en aftale om trafikforbedringer til og fra Vestberlin. BRD betaler en årlig afgift for transit- og visagebyrer og der aftales takster for 1980-89.
- 1979** Østberlinerne deltager i direkte valg til DDR's Folketammer.
- 1986** Stramninger af flygtningelovgivningen i Sverige og Danmark fører til, at en række flygtninge fra Libanon og Sri Lanka strander i Vestberlin. Iflg. en senere aftale mellem DDR og Vestberlin tilbagevises flygtningene allerede i Østberlins lufthavn Schönefeld.

Berlin – tidligere et vigtigt trafikknudepunkt mellem øst og vest, nord og syd.

Størrelsesforhold

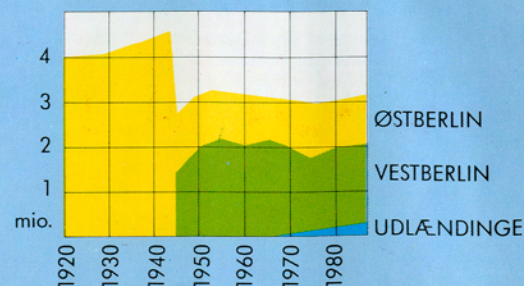
VESTBERLIN 480,1 km²
1960 084 indbyggere

Befolkningsudvikling

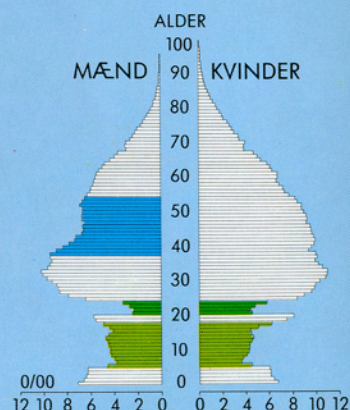
Da en række forstæder i 1920 samles i en ny bystruktur med de nuværende 20 bydele, får "Stor-Berlin" 4 mill. indbyggere. Befolkningstallet toppe 1943, men falder betydeligt under krigen. Berlins befolkning ændrer sig hele tiden: i dette århundrede er mere end halvdelen af berlinerne ikke født i byen. Siden 1945 dør der hvert år flere end der fødes. Mere end en femtedel af Vestberlinerne er pensionister. Berlins nyere befolkningsudvikling præges af:

- 1) racistisk og politisk forfølgelse siden 30'erne (flugt eller død i koncentrationslejre)
- 2) rekruttering til værnemagten
- 3) bombeangreb (død, flytning fra udbombede lejligheder, evakuering af industri og arbejdskraft samt af børn og gamle)
- 4) tvangsarbejdslejre for udlændinge og tilflytning af flygtninge fra østeuropa
- 5) efter krigen vender en del af de evakuerede, krigsfangerne og emigranterne tilbage
- 6) flygtninge fra DDR (2/3 flyves til BRD) og stor mobilitet i 50'erne
- 7) arbejdskraftmangel i 60'erne fører til annoncering efter arbejdskraft i BRD og udlandet
- 8) annoncering efter udenlandsk arbejdskraft indstilles i 1973, da udlændingetallet fra 1968-1973 vokser fra 20.000 til 190.000 (i dag 250.000).

Et par tal: Fra 1949 til 1953 flyves 335.000 DDR-flygtninge ud, 140.000 bliver. I halvtredserne tilflytter 1,9 mio. fra BRD og 1,5 mio. fra DDR, men i samme periode fraflytter 1,7 mio. til BRD og 109.000 til DDR. I tresserne falder de tilsvarende tal til under en halv million for flytninger til og fra BRD. Fra 1962 til 1970 tilflytter 50.000 (fortrinsvis pensionister) fra DDR. 1985/86 kom 17.000 asylansøgere fra andre lande til Vestberlin.

1939 BERLIN

1. Verdenskrig: ■ døde ■ fødselsnedgang.

Arealfordeling i Vestberlin

- 42,2 % bebygget areal
- 16,0 % skove
- 12,4 % gade- og vejanlæg
- 10,0 % idrætsanlæg og parker
- 6,8 % floder, søer, kanaler
- 4,8 % landbrug og kolonihaver
- 4,7 % baneanlæg og lufthavne
- 3,1 % andre arealer

hold Berlin/København

BERLIN

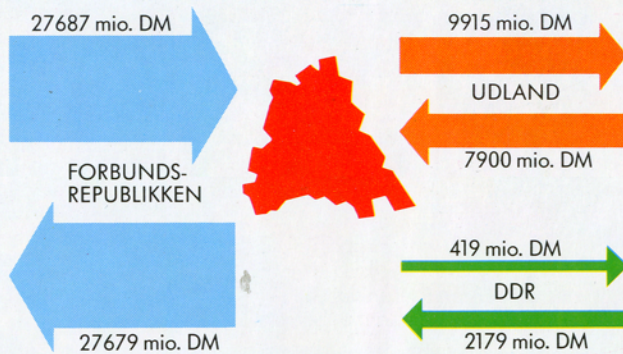
ØSTBERLIN

403,0 km²
1196 871 indbyggere

OVJETISK
KTOR

Vestberlin som kunde og leverandør (1985)

Økonomisk støtte til og i Vestberlin

Forbundsrepublikken støtter Vestberlin i 1987 med 12 mia. DM. Det svarer til 12% af byens budgetindtægter. Derudover yder BRD skattelettelser for varer, som er produceret i Vestberlin (1985: 1,1 mia. DM). Vestberlin støtter også sit erhvervsliv (1985 med 7,9 mia. DM). Der gives skattelettelser, øgede afskrivninger, etableringshjælp, investeringstilskud samt billige erhvervslån. Byens udgifter til pensioner, sociale ydelser og kultur ligger over gennemsnit. Derudover får hver lønmodtager et skattefrit Berlinitillæg på 8% af sin indtægt, børnepenge forhøjes med 49,50 DM om måneden. Tilflyttende lønmodtagere får gratis rejse, flytning og hjemmebesøg, hjælp til boligindretning m.v.

At arbejde i Vestberlin

Vestberlins største arbejdsgiver er det offentlige. De vigtigste industriforetagender producerer elektroteknik og maskiner. Derefter følger fødevarer og kemi. De største håndværksgrene er metal, sundhedspleje/kosmetik, byggeri og fødevarer. I alt var der i 1985 793.000 lønmodtagere, 67.000 selvstændige og 82.600 arbejdsløse.

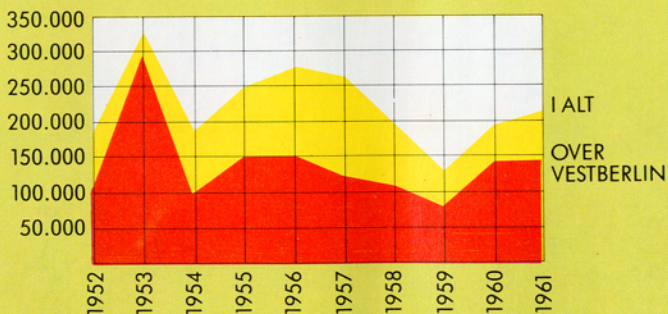
Litteratur

Berlin-muren af Orla Højris Jensen. Munksgaards Kildemapper. Murspringeren. Roman af Peter Schneider. Gyldendal.

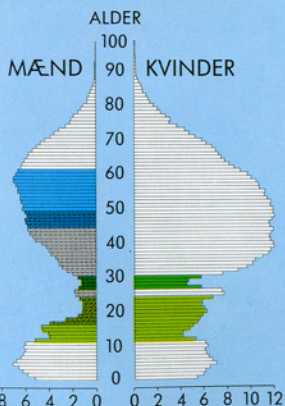
Denne plakat er udgivet af Statens Filmcentral 1988. Redaktion: Andreas Steinmann.

Flygtninge fra DDR total og over Vestberlin

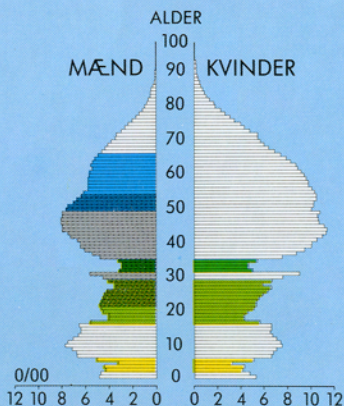
1949-1952 flygtede 492.681, derfra over Vestberlin 193.227

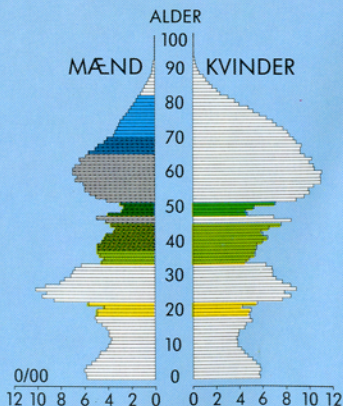
1945 BERLIN

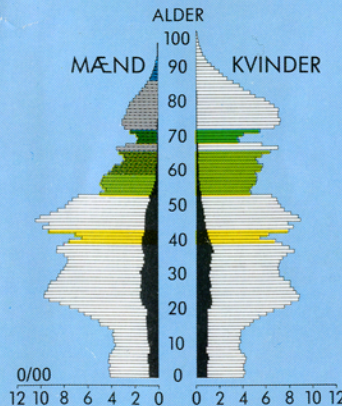
1950 VESTBERLIN

1966 VESTBERLIN

1987 VESTBERLIN

2. Verdenskrig: ■ døde ■ fødselsnedgang. ■ Fødselsnedgang under økonomisk krise. ■ Indvandrere og flygtninge.

Danmark, 1985, 16 mm, 39 min. Instruktion